

Carlos Ruiz Zafón

Prizonierul cerului

Traducere din limba spaniolă
și note de Ileana Scipione

POLIROM
2013

5

Duminica, după ce se încheiau liturghia și discursul domnului director, câțiva deținuți se adunau într-un colț înșorit din patio să fumeze o țigară și să asculte poveștile pe care, când era cu mintea limpede, le spunea David Martín. Fermín, care le știa pe aproape toate, fiindcă citise întreaga serie *Orașul blestematelor*, li se alătura și lăsa imaginația să-i zboare. Dar adesea Martín nu părea în stare nici măcar să numere până la cinci, iar ceilalți îl lăsau în pace, să vorbească de unul singur prin colțuri. Fermín îl studia pe indelete și uneori îl urma îndeaproape, căci nenorocitul avea ceva care îi strângea sufletul. Cu talentele și șmecheriile lui, Fermín încerca să obțină pentru Martín țigări sau chiar zahăr cubic, care îi făceau mare plăcere.

— Fermín, ești un om bun. Încearcă să nu lași să se vadă.

Martín avea întotdeauna la el o poză veche, pe care îi plăcea s-o privească îndelung. Apărea în ea un domn îmbrăcat în alb, ținând de mână o fetiță de vreo zece ani. Amândoi priveau apusul soarelui de pe un debarcader micuț, din lemn, care avansa pe o plajă, ca o pasarelă întinsă peste ape străvezii. Când Fermín îl întreba despre poză, Martín tăcea și se mângâia să suradă, apoi o punea într-un buzunar.

— Cine-i fetița din poză, domnule Martín?

— Nu-s sigur, Fermín. Uneori mă lasă memoria. Nu ți se întâmplă?

— Firește. Tuturor ni se întâmplă.

Se șoptea că Martín nu prea era în toate mințile, dar la puțină vreme după ce se apucase să-l frecventeze, Fermín începuse să suspecteze că bietul de el era și mai dus cu pluta decât bănuiau deținuții. Din când în când, era mai lucid ca toți ceilalți, dar adesea nu părea să știe unde se

afla și vorbea de locuri și oameni care era vădit că nu existau decât în mintea sau amintirea sa.

Fermín se deștepta adesea în zori și-l auzea pe Martín vorbind de unul singur în celulă. Se apropia tiptil de gratii, își ascuțea auzul și îl auzea limpede cum se certa cu cineva căruia îi spunea „domnule Corelli” și care, conform vorbelor pe care le schimba cu el, părea mai mult decât sinistru.

Într-o noapte, Fermín a aprins muclele ultimei lumânări; ridicând-o și îndreptând-o spre celula din față, l-a văzut pe Martín singur; ambele glasuri, al lui și al lui Corelli, veneau de pe aceleași buze. Martín se învârtea prin celulă și, când și-a încrucișat privirile cu ale sale, lui Fermín i-a fost evident că tovarășul de coridor nu-l vedea și se purta ca și cum zidurile închisorii nu existau, iar discuția cu ciudatul domn avea loc foarte departe de acolo.

— Nu-i da atenție, a murmurat numărul 15 din umbră. Face în fiecare noapte la fel. E ca un clopoțel. Fericitul.

A doua zi de dimineață, când Fermín l-a întrebat despre Corelli și conversațiile de la miezul nopții, Martín l-a privit uimit și s-a mulțumit să suradă nelămurit. Altă dată, când nu putea dormi din cauza frigului, Fermín s-a apropiat iar de gratii și l-a auzit pe Martín vorbind cu alt prieten nevăzut. În noaptea aceea, Fermín a îndrăznit să-l întrerupă.

— Martín? Sunt Fermín, vecinul din față. Te simți bine?

Martín s-a apropiat de zăbrele, și el i-a zărit chipul scâldat în lacrimi.

— Domnule Martín? Cine-i Isabella? Tocmai vorbeai de ea. Martín l-a privit lung.

— Isabella e singurul om bun din lumea asta de căcat, a răspuns cu o asprime neobișnuită la el. Dacă n-ar fi ea, ar merita să dau foc lumii și s-o las să ardă până n-ar mai rămâne nici cenușa din ea.

— Iartă-mă, Martín. N-am vrut să te supăr.

Martín s-a tras în beznă. A doua zi l-au găsit tremurând într-o baltă de sânge. Martín profitase de faptul că Bebo

adormise în scaun și-și frecase incheieturile mâinilor de piatră până-și deschisese venele. Când l-au pus pe prici, era atât de palid, că Fermín și-a inchipuit că n-avea să-l mai vadă.

— Nu-ți face griji pentru prietenul tău, Fermín, a zis numărul 15. Dacă ar fi altul, ar ajunge direct în sac, dar domnul director n-are să-l lase pe Martín să moară. Nimeni nu știe de ce.

Celula lui David Martín a stat goală cinci săptămâni. Când Bebo l-a adus în brațe, purtând o pijama albă, ca de copil, avea mâinile bandajate până la coate. Nu-și aducea aminte de nimeni și și-a petrecut prima noapte vorbind singur și răsând. Bebo și-a instalat scaunul în fața gratiilor și l-a păzit toată noaptea, dându-i cuburi de zahăr, pe care le furase din camera ofițerilor și le ascunsese prin buzunare.

— Doamnule Martín, vă rog, nu mai spuneți chestii din astea, că are să vă bată Dumnezeu, îi șoptea temnicerul între două bucățele de zahăr.

În lumea reală, numărul 12 fusese doctorul Román Sanahuja, șeful Serviciului de Medicină Internă al Spitalului Clinic, un bărbat integru, tăbăcit de furii și deliruri ideologice, trimis la castel de conștiința și refuzul lui de a-și turna colegii. De regulă, deținuților nu li se recunoșteau nici meseria, nici vreun câștig între acele ziduri. Decât dacă îi erau utili domnului director. Iar doctorului Sanahuja i s-a recunoscut curând utilitatea.

— Din nefericire, aici n-am resursele medicale dorite, i-a explicat domnul director. În realitate, regimul are alte priorități și nu se prea sinchisește dacă unul dintre voi putrezește de cangrenă în celulă. După lupte îndelungate, am primit o trusă medicală prost echipată și un cărpaci de doctoraș pe care nu cred că l-ar primi nici să dea cu mătura la Facultatea de Medicină Veterinară. De asta și stăm cum stăm. Dar știu că, înainte de-a ceda în fața amăgirilor neutralității, erai un medic recunoscut. Pentru motive fără nici o însemnătate, sunt deosebit de interesat ca deținutul David

Martin să nu ne părăsească înainte de vreme. Dacă accepți să colaborezi, dându-ne o mână de ajutor pentru a-l menține într-o stare de sănătate rezonabilă în aceste împrejurări, te asigur că-ți voi face șederea aici mai suportabilă și voi avea personal grijă să-ți fie revizuit cazul, astfel încât ea să se scurteze.

Doctorul Sanahuja a acceptat.

— Mi-a ajuns la urechi că unii deținuți zic că lui Martin îi filează o lampă, cum spuneți voi. Așa-i? a întrebat domnul director.

— Nu-s psihiatru, dar după modesta mea opinie Martin e vizibil dezechilibrat.

Domnul director i-a cântărit considerațiile.

— Și, în opinia ta facultativă, cât crezi că ar mai putea rezista? a întrebat. Vreau să spun, în viață.

— Nu știu. Condițiile de detenție sunt insalubre și...

— Și întreg la minte? Cât crezi că mai poate rămâne așa?

— Nu prea mult, presupun.

— Înțeleg.

Domnul director i-a oferit o țigară, însă doctorul a refuzat-o.

— Îl apreciezi, nu-i așa?

— Abia dacă-l cunosc, a replicat doctorul. Pare să fie un om bun.

Directorul a surâs.

— Și un scriitor foarte prost. Cel mai prost din țara asta.

— Domnul director e expert internațional în literatură. Eu nu mă pricep.

Domnul director l-a privit cu răceală.

— Pentru impertinențe mai mici am trimis alți deținuți câte trei luni la izolator. Puțini supraviețuiesc, iar cei ce rămân în viață se întorc în stare mai proastă decât amicul Martin. Să nu crezi că diploma îți oferă vreun privilegiu. În dosarul tău scrie că afară ai o soție și trei fiice. Soarta ta și a familiei tale depinde de cât de util îmi vei fi. E limpede?

Doctorul Sanahuja a înghițit în sec.

— Da, domnule director.

— Mulțumesc, *doctore*.

Periodic, directorul îi cerea lui Sanahuja să-l vadă pe Martín, căci gurile rele ziceau că n-avea prea mare încredere în medical rezident al închisorii, un măcelar viclean care, tot redactând certificate de deces, părea să fi uitat că există îngrijiri preventive și pe care l-a și concediat nu mult după aceea.

— Cum îi merge pacientului, *doctore*?

— E slăbit.

— Deja. Și demonii din el? Tot mai fantazează și vorbește singur?

— Nu se observă nici o schimbare.

— Am citit în *ABC* un articol magnific în care prietenul meu Sebastián Jurado analizează schizofrenia, răul poezilor.

— N-am pregătirea necesară pentru un asemenea diagnostic.

— Dar îl poți ține în viață, e adevărat?

— Încerc.

— Fă mai mult decât atât. Gândește-te la fiicele tale. Sunt foarte tinere. Și atât de lipsite de apărare printre numeroșii ticăloși și comuniști care stau încă ascunși peste tot.

În timp, doctorul Sanahuja l-a îndrăgit până la urmă pe Martín și într-o zi, pe când fumau împreună niște chiștoace, i-a povestit lui Fermín tot ce știa din istoria acelui om pe care unii, glumind pe seama aiurelilor și a condiției lui de lunatic oficial al pușcării, îl porecliseră „Prizonierul cerului”.

6

— Dacă vrei să-ți spun adevărul, eu cred că, atunci când l-au adus aici, lui David Martín îi mergea rău de ceva vreme. Ai auzit vorbindu-se de schizofrenie, Fermín? E una dintre noile vorbe favorite ale domnului director.

— E ceea ce civililor le place să numească „a fi într-o ureche”.

— Fără glumă, Fermín. E o boală foarte gravă. Nu-i specialitatea mea, dar am cunoscut câteva cazuri: pacienții aud adeseori voci, văd și-și amintesc persoane ori întâmplări care nu s-au petrecut nicicând... Minte se degradează treptat, iar bolnavii nu pot discerne între realitate și ficțiune.

— Ca șaptezeci la sută dintre spanioli... Și crezi că bietul Martín suferă de așa ceva, doctore?

— Nu știu sigur. Îți repet: nu-i specialitatea mea, dar cred că prezintă unele dintre simptomele cele mai comune.

— Poate că, în cazul lui, boala e o binecuvântare...

— Nicicând nu-i o binecuvântare, Fermín.

— Și el știe că este, să spunem, atins?

— Nebunul crede întotdeauna că ceilalți sunt nebuni.

— Asta spuneam și eu despre cei șaptezeci la sută dintre spanioli...

O santinelă îi privea din gheretă, vrând parcă să le citească vorbele de pe buze.

— Vorbește mai încet, să nu dăm de belea.

Doctorul i-a făcut semn lui Fermín să dea o raită împreună, și s-au îndreptat spre celălalt capăt al curții interioare.

— În vremurile noastre, chiar și pereții au urechi, i-a atras atenția.

— N-ar mai lipsi decât să aveți o jumătate de creier împreună, și poate că ieșim din asta, a replicat Fermín.

— Știi ce mi-a spus Martín prima oară când l-am consultat la cererea domnului director?